

۵ روز بسیار داغ

به مدت ۵ روز قله حرارتی پیش روی کشور قرار دارد. به گزارش وزارت نیرو، علی اکبر محرابیان وزیر نیرو اظهار کرد: یک سامانه بسیار گرم در کشور مستقر شده است و تا روز دوشنبه نیز هر روز دما افزایش می‌یابد. اگر سامانه‌های هواشناسی مرور شود، رنگ حاکم بر کشور بسیار درجه حرارت گرمی را نشان می‌دهد و تقریباً رنگ مشابه رنگ کشورها و استان‌های حاشیه خلیج فارس خواهد شد. او افزود: معنای این رنگ‌بندی به این صورت خواهد بود که تجربیات جدیدی را خواهیم داشت و در برخی از نقاط کشور دمای هوا رکورد خواهد زد. این رکوردها در برخی از نقاط بی‌سابقه خواهد بود؛ به طوری که طی ۱۰ سال گذشته شاهد آن نبودیم. وزیر نیرو تأکید کرد: نکته اصلی این است که مناطق جمعیتی کشور همانند تهران، البرز، قم، کرمان، یزد و اصفهان در این سامانه بسیار گرم خواهند شد.

ارزهای محلی در مبادلات بریکس

استفاده از ارزهای محلی در مبادلات تجاری گروه بریکس ضرورت دارد. به گزارش مهر، محسن کریمی، معاون امور بین‌الملل بانک مرکزی با بیان اینکه موضوعات مربوط به یادداشت مفهومی پل BRICS، مکانیسم سازوکار تسویه حساب چندجانبه مالی و نیز کانال‌های تبادل اطلاعات بانکی سریع و امن بریکس (پیام‌رسان‌های بانکی مستقل از سوئیفت) برای اعضای بریکس مهم هستند، تصریح کرد: مسائلی مانند شفافیت ناکافی، هزینه‌های بالا و سرعت پایین تراکنش‌ها و همچنین عدم دسترسی عادلانه به کانال‌های پرداخت برون‌مرزی برای همه شرکت‌کنندگان، از دلایل اصلی اهمیت پل بریکس است. کریمی خاطرنشان کرد: پل بریکس نه تنها با استفاده از قراردادهای خطوط سوآپ دوجانبه (BSL) در تضاد نیست، بلکه این قراردادهای تقویت کرده و مسیر عملیاتی آنها را تسهیل می‌کند و امکان گسترش آنها را به قراردادهای خطوط نقدینگی چندجانبه هموار می‌کند.

تلاش برای حذف قیمت گذاری خودرو

در حال تلاش هستیم که عرضه و تقاضا را به سطحی برسانیم که دیگر نیازی به قیمت‌گذاری نباشد. به گزارش مهر، عباس علی‌آبادی وزیر صمت درباره افزایش قیمت خودروهای سایپا اظهار کرد: ما در حال تلاش هستیم که قیمت‌گذاری را برداریم و مردم بتوانند بین خودروهای خارجی و داخلی انتخاب کنند. او به خانه ملت گفت: من موافق دخالت در بازار نیستم زیرا دخالت ما در بازار ممکن است از یک جهت به ضرر مردم تمام شود. علی‌آبادی تصریح کرد: باید رقابت ایجاد کرد، مادر حال تلاش هستیم که عرضه و تقاضا را به سطحی برسانیم که دیگر نیازی به قیمت‌گذاری نباشد. در چند روز اخیر، شورای رقابت به عنوان متولی قیمت خودرو اعلام کرد که خودروهای برقی از شمولیت مصوبه ۵۴۳ و اصلاحات بعد از آن خارج شده و این بدان معناست که قیمت‌گذاری برای خودروهای برقی اعمال نخواهد شد.

تهاوتر سازمان یافته نفت با انبه

ارزهای نفتی کشور به جای واریزه خزانه تبدیل به کالاهایی می‌شود که بعضاً غیر ضروری است

مریم رحیمی
خبرنگار اقتصادی

اگر دولت سیزدهم این چنین غیرمترقبه پایان نیافته بود، امسال همان سال بنزین بود. سالی که کارشناسان معتقد بودند دولت به هر حال ناگزیر است که تصمیمی جدی درباره قیمت بنزین بگیرد.

بنزین تولید داخل کم است؛ واردات هم لیتری ۶۰ هزار تومان برای دولت هزینه دارد. ماجرا آن جایی حساس تر می‌شود که به خبر به ظاهر زردی که در هفته‌های گذشته منتشر شد، توجه کنیم. چند هفته پیش خبر آمد که علت فراوانی میوه انبه در سطح شهر، تهاوت آن با نفت است. یعنی ما در ازای نفت، انبه دریافت کرده‌ایم. از آن جایی که ایران سابقه دریافت جای سریلانکا و حتی کالایی مانند پشم در ازای نفت را هم در کارنامه خود دارد، این خبر چندان دور از انتظار به چشم نیامد. بلافاصله فضای مجازی پر از اظهارنظر کاربرانی شد که درباره این خبر می‌نوشتند.

اما اجرای اصلی چه بود؟ بنا بر بررسی‌های روزنامه هم‌میهن، این خبر واقعی است اما کلی‌گویی‌هایی دارد. به گفته کارشناسانی که در این پرونده پای صحبت‌های آنان نشسته‌ایم، یعنی حمید حسینی، رئیس اتحادیه صادرکنندگان نفت و گاز و پتروشیمی و علی شمس‌اردکانی، کارشناس اقتصاد انرژی و فعال اقتصادی، انبه با نفت تهاوت شده است اما این اقدام دولتی نبود. همچنین کارشناسان معتقدند که انجام این عمل برای مردم عادی غیرممکن است؛ چراکه تهاوت انبه و سوخت کاملاً ناسازمان یافته، رخ داده است. پس اگر نه مردم و نه دولت در ازای پول قاچاق سوخت، انبه تهاوت نکرده‌اند، داستان چیست؟ کارشناسان معتقدند که قاچاق سوخت به همه مرزهای کشور - و نه تنها مرزهای پاکستان - اقدامی کاملاً سازمان‌یافته است که گروه‌های خاص از پس آن برمی‌آیند. زیرا دولت تحریم است، پس نمی‌تواند این چنین آشکارا فرآورده نفتی بفروشد. از سوی دیگر تبادل انبه و نفت برای کشوری که با ناترازی مواجه است، صرفه اقتصادی ندارد پس به نظر می‌رسد دولت، دستی در این ماجرا ندارد.

از آن سوی دیگر، مردم عادی هم توان مالی و اقتدار لازم برای فروش این حجم زیاد از سوخت را ندارند. کارشناسان معتقدند که در هر نوبت قاچاق، چندین تانکر ۳۰ هزار لیتری از کشور خارج می‌شود و سوخت را از کشور بیرون می‌برد. واضح است که سوخت برهانه چنین پولی دارند و نه چنین امکاناتی. البته اینکه مردم عادی اقدام به

حمید حسینی:

در زمان‌های پیک مصرف مانند تعطیلات، دولت مجبور است که مقداری بنزین از کشورهای دیگر وارد کند. سال گذشته، از ۴ میلیارد و ۲۰۰ میلیون لیتر سوخت، واردات سوخت، حدود ۳۰۰ میلیون لیتر گازوئیل بود و بقیه این حجم هم از بنزین تشکیل می‌شد. امسال هم سیاست واردات در حال ادامه است اما همچنان هم با این اقدامات بنزین کشور کافی نیست

ایجاد چنین بازار سیاهی نمی‌کنند و دولت هم نقشی در ماجرا ندارد، دلیل صحیح بودن سیاست‌های سوخت و انرژی در کشور نیست. سال‌های بسیاری است که تقریباً همه اقتصاددانان اتفاق نظر دارند، قیمت بنزین از آب معدنی هم ارزان تر است. یک لیتر بنزین آزاد کمتر از ۴ هزار تومان و یک لیتر آب معدنی حدود ۱۰ هزار تومان است. اما از یک سوی دیگر تجربه آبان ۱۳۹۸ نشان می‌دهد همگام با افزایش قیمت بنزین تورم همه کالاها و خدمات نیز با شیب زیادی افزایش می‌یابد.

در تیرماه برای اولین بار سهمیه‌بندی انجام شد و قیمت بنزین سهمیه‌ای از ۸۰ تومان به ۱۰۰ تومان رسید و نرخ آزاد نیز به ۴۰۰ تومان جهش کرد. ۹۶ درصد مصرف بنزین در سال ۸۶ به صورت بنزین سهمیه‌ای بود. نرخ تورم در این سال به ۱۸/۴ درصد رسید که نسبت به سال قبلیش، ۶/۵ درصد بیشتر بود.

سال ۸۹ آغاز اجرای هدفمندی یارانه‌ها بود. در آذرماه این سال، بنزین سهمیه‌ای که پیش از آن ۱۰۰ تومان بود با ۳۰۰ درصد افزایش به ۴۰۰ تومان رسید. بنزین آزاد نیز از ۴۰۰ به ۷۰۰ تومان صعود کرد. طبق گزارش بانک مرکزی در سال ۸۹ تورم مصرف‌کننده به ۱۲/۴ درصد رسید. این عدد نسبت به سال ۸۸ حدود ۱/۶ درصد رشد کرده بود. بانک مرکزی در تحلیل رشد تورم در سال ۸۹، «ارزش اجاری مسکن شخصی» را به‌عنوان عامل اول و رشد شاخص بهای «گوشت گوسفندی بزرگ تازه با استخوان» را عامل دوم معرفی کرد. در سال ۹۴ با تکرار رخ کردن بنزین و حذف سهمیه‌بندی، قیمت بنزین تکنرخی هزار تومان تعیین شد. یعنی نرخ بنزین ۴۲ درصد رشد را به ثبت رساند. داده‌های بانک مرکزی در این سال، تورم ۱۱/۹ درصدی ثبت کرده است که معادل ۳/۷ درصد نسبت به سال ۹۳ کاهش یافته است.

بنابر گزارش دیده‌بان ایران؛ در این سال بیشترین تورم متعلق به گروه‌های «بهداشت و درمان»، «تحصیل» و «رستوران و هتل» بوده است و بالاخره، براساس برآوردها نرخ تورم ناشی از افزایش قیمت بنزین در آبان ۹۸ حدود ۵/۲ درصد بوده است.

با همه این اوصاف، نمی‌توان این واقعیت را کتمان کرد که فرق ندارد قاچاق کار کیست؛ هر چه قیمت ارز در ایران بالاتر می‌رود، فاصله قیمت حامل‌های انرژی در ایران با کشورهای همجوار بیشتر می‌شود.

این موضوع قاچاق سوخت در مناطق مرزی را به یکی از سودآورترین کسب‌وکارها تبدیل کرده است؛ به طوری که قاچاق بنزین در مرزها بین ۶ تا ۱۲ برابر کالاهای دیگر به کشور مقصد سود دارد. آنچه قاچاق سوخت از مرزها را جذاب می‌کند، اختلاف قیمت داخلی و خارجی حامل‌های انرژی است. در مورد نفت و گاز هم تفاوت قیمت آزاد و سهمیه‌ای انگیزه تخلف

را شکل داده است. هم آمار مصرف بنزین در ایران بالاست و هم آمار قاچاق. در چنین شرایطی به هیچ وجه نمی‌توان از قیمت کم حامل‌های انرژی دفاع کرد اما نباید از نظر پنهان داشت که افزایش قیمت بنزین به شیوه‌های نادرست، بی‌تردید تجربه‌ای همانند آبان ۱۳۹۸ را ایجاد می‌کند.

نفت، گرفتاری و قاچاق در قاچاق

علی شمس‌اردکانی، کارشناس و اقتصاد انرژی در گفت‌وگو با روزنامه هم‌میهن، تهاوت انبه با نفت را قاچاق سازمان‌یافته می‌خواند و توضیح می‌دهد: در حقیقت قاچاقچی‌ها سوخت را در پاکستان، لیتری ۸۰ سنت می‌فروشند.

او با اشاره به اینکه اکنون در فصل فراوانی میوه انبه، به خصوص در پاکستان قرار داریم، ادامه می‌دهد: این ۸۰ سنت، در فصلی که در آن هستیم توسط قاچاقچی‌های ایرانی تبدیل به انبه می‌شود و به ایران می‌آید تا فروخته شده و پول حاصل از آن، درآمدی برای قاچاقچی‌ها باشد.

به گفته علی شمس‌اردکانی، این ایران و دولت ایران نیست که در ازای نفت، انبه وارد می‌کند؛ بلکه قاچاقچی‌ها دست به چنین اقدامی می‌زنند. این کارشناس اقتصاد انرژی، معتقد است که ایران گرفتار قاچاق در قاچاق شده است.

شمس‌اردکانی فرآیند قاچاق بنزین را چنین توضیح می‌دهد: هزینه سوخت قاچاق شده از زمانی که از مبدأ ایران حرکت می‌کند تا زمانی که به پاکستان برسد، با احتساب بهای حمل‌ونقل و رشوه، حدود ۵ هزار تومان تمام می‌شود. این سوخت، در تانکرهای ۳۰ هزار لیتری به سمت مقصد حمل می‌شوند و در حقیقت، هر تانکر، حدود ۳۰ هزار لیتر، به ازای هر لیتر ۸۰ سنت، جابه‌جا می‌کند. همه این محاسبات بدان معناست که قاچاق سوخت حدود ۲۴ هزار دلار عایدی دارد.

علی شمس‌اردکانی معتقد است که این ۲۴ هزار دلار یا در کمترین حالت، بیش از ۲۰ هزار دلار، سود باآورده و ناشی از دزدی و قاچاق است. او با تأکید بر همین مسئله بیان می‌کند: این نوع از قاچاق، سازمان‌یافته است؛ چراکه من و شما یا فردی که تمام سرمایه زندگی‌اش تنها یک پراید است؛ نمی‌تواند چنین کند. قاچاق حدود ۳۰ هزار لیتر است و فقط یک تانکر آن را جابه‌جا نمی‌کند. تانکرهای گوناگون این سوخت قاچاق را به پاکستان حمل می‌کنند.

او که معتقد است اعداد صحبت می‌کنند - اشاره به یک ضرب‌المثل انگلیسی با مضمون the numbers talk, اظهار می‌کند: ۲۰ هزار دلار مذکور، سود خالص نابرده رنج، گنج یافته است. به همین دلیل هم قاچاقچی‌ها این ۲۰ هزار دلار را تحویل می‌دهند تا به